

CAMERA DE CONTURI
BUCUREȘTI

DS.2/2023
4582\16.01.2024

Raport de audit financiar

A. Introducere

Misiunea de audit financiar a fost efectuată de către Curtea de Conturi a României prin Camera de Conturi București.

Situațiile financiare consolidate încheiate la 31.12.2022 supuse auditului Curții de Conturi au fost întocmite de UAT Sector 3 al Municipiului București, cu sediul în Calea Dudești nr. 191, sector 3. Acestea au fost aprobate de ordonatorul principal de credite și au fost depuse la Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București - Activitatea de Trezorerie și Contabilitate Publică sub nr. 16175/07.03.2023.

Situațiile financiare ale Sectorului 3 al Municipiului București au inclus informațiile financiare de la Sectorul 3 - Aparat Propriu precum și de la 70 ordonatori terțieri subordonați: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 3, Direcția de Evidență a Persoanelor Sector 3, Direcția Generală de Salubritate Sector 3, Direcția Generală de Impozite și Taxe Locale Sector 3 și 66 unități de învățământ preuniversitar de pe raza sectorului.

B. Opinia contrară

Am auditat situațiile financiare consolidate ale Sectorului 3 al Municipiului București pentru exercițiul financiar încheiat la 31.12.2022, care cuprind: bilanțul; contul de rezultat patrimonial; situația fluxurilor de trezorerie; situația modificărilor în structura activelor nete/capitalurilor proprii; contul de execuție bugetară, și anexele care fac parte integrantă din situațiile financiare, inclusiv un rezumat al principalelor politici contabile.

În opinia noastră, din cauza importanței aspectelor descrise în secțiunea „Baza opiniei contrare” din raportul nostru, situațiile financiare consolidate, nu oferă o imagine fidelă cu privire la performanța financiară a Sectorului 3 al Municipiului București la 31.12.2022 și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil.

C. Baza pentru opinia contrară

Auditul nostru a fost efectuat pe baza Standardelor internaționale ale instituțiilor supreme de audit (ISSAI). Suntem independenți în raport cu entitatea auditată din punct de vedere al cerințelor etice relevante pentru auditarea situațiilor financiare, așa cum sunt prevăzute în Codul Etic al Curții de Conturi și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități etice în conformitate cu aceste cerințe.

Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastră.

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare consolidate raportate de Sectorul 3 al Municipiului București pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare după cum urmează:

C.1. Menținerea eronată la 31.12.2022 în contul 231 „Active fixe corporale în curs de execuție” a sumei de 28.417.459 lei, reprezentând contravaloarea unor lucrări efectuate la obiective de investiții, recepționate până la data de 31.12.2022¹ cu consecința majorării nejustificate a activelor și capitalurilor proprii raportate în Bilanț și diminuării cheltuielilor raportate în contul de execuție și contul de rezultat patrimonial.

Deficiența este detaliată în Minuta ședinței de închidere nr.247527/21.09.2023 la pct.10 și a fost remediată în timpul misiunii de audit.

C.2. Neevaluarea și neînregistrarea în evidența contabilă la 31.12.2022 a unui număr de 808 străzi, aflate în domeniul public al Municipiului București și în administrarea Sectorului 3 al Municipiului București și neîntreprinderea demersurilor legale pentru înscrierea acestora în cartea funciară² fapt ce a condus la diminuarea valorii activelor fixe și a capitalurilor proprii raportate în Bilanț.

Eroarea a fost estimată parțial, respectiv **786.247.380 lei** (valoarea străzilor evaluate și înregistrate în anul 2023), întrucât nu toate terenurile de natura străzilor au fost evaluate în timpul prezentului audit.

Deficiența este detaliată în Minuta ședinței de închidere nr.247527/21.09.2023 la pct.11 și a fost remediată parțial până la finalizarea acțiunii de audit.

C.3. Menținerea eronată în evidența contabilă a UAT S3 în conturile 211-Terenuri și amenajări la terenuri” și 212 „Construcții” a unui imobil în valoare totală de 12.639.349 lei ce a trecut din administrarea Primăriei Sectorului 3 în administrarea ARCUB și neînregistrarea în evidența contabilă a Direcției de Evidență a Persoanelor Sector 3 a unei părți din acesta, primit în administrare, în valoare de 3.782.373 lei³, cu consecința majorării valorii activelor fixe și a capitalurilor proprii raportate în Bilanț.

Deficiența este detaliată în Minuta ședinței de închidere nr. 247527/21.09.2023 la pct.12 și a fost remediată în timpul misiunii de audit.

C.4. Neînregistrarea în contul 461 Debitori a sumei de 13.446.056 lei, reprezentând contravaloarea cheltuielilor pe care le datorează asociațiile de proprietari pentru reabilitarea termică a unui număr de 80 blocuri de locuințe finanțate de la bugetul local și din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Regional (POR) Axa prioritară 1 și 3.

S-a constatat că în cazul unui număr de 80 de blocuri de locuințe, entitatea auditată nu a luat măsura înregistrării în evidența contabilă în contul 461 ”Debitori” a sumei de 13.446.046 lei

¹ - art. 2 alin. (1 și 3), art. 7 și art. 9 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare:

- pct. 2.1. al Cap. II din Anexa la Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice. Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestui aprobat prin OMFP nr. 1917/2005 cu modificările și completările ulterioare:

- cap. II pct. 2.4. lit. a) și c) din Normele metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2018 precum și pentru modificarea și completarea anexei nr. 41 la Normele metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare trimestriale ale instituțiilor publice, aprobate prin O.M.F.P. nr 129/2019.

² - art.8 alin.(1); art.9 alin.(1), art.11 și art.12 alin(1) din Legea contabilității nr.82/1991

- art.27 din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată.

³ - art.7 (1), art.9 și art.11 din Legea contabilității nr. 82/1991, cu modificările și completările ulterioare

- art.1(2). Anexa 1 Norme pct.1 (2) și pct.12 din Ordinul nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii

-Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice. Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestui aprobat prin OMFP nr. 1917/2005 cu modificările și completările ulterioare.

reprezentând contribuțiile asociațiilor de proprietari la lucrările de reabilitarea termică a blocurilor de locuințe⁴, cu consecința majorării valorii activelor fixe și a capitalurilor proprii raportate în Bilanț.

Deficiența este detaliată în Minuta ședinței de închidere nr. 247527/21.09.2023 la pct.13 și a fost remediată în timpul misiunii de audit.

C.5. Rambursarea unor rate de credit în valoare de 15.000.000 lei și dobânzi în valoare de 9.975.663 lei din creditele bugetare aprobate la alte titluri/articole bugetare⁵.

Deficiența este detaliată în Minuta ședinței de închidere nr.247527/21.09.2023 la pct.8.

D. Paragraf pentru evidențierea unui aspect

Un aspect semnalat și în Scrisoarea transmisă conducerii Sectorului 3 după încheierea etapei de planificare a auditului, care a rămas nesoluționat și care, în opinia noastră, este fundamental în înțelegerea situațiilor financiare centralizate auditate, este faptul că la nivelul UAT Sector 3 nu este utilizat un program informatic integrat de contabilitate pentru evidențierea și centralizarea tuturor datelor financiar-contabile care se raportează prin situațiile financiare centralizate anuale, astfel încât introducerea datelor financiare ale celor 71 entități subordonate, în vederea centralizării lor, se efectuează manual.

Ca urmare, există un risc permanent de denaturare a situațiilor financiare centralizate, care poate fi eliminat doar prin implementarea unui sistem informatic integrat/unitar care să permită preluarea și centralizarea automată a datelor tuturor entităților care se regăsesc în situațiile financiare.

De asemenea: **D.1 Stabilirea neunitară a salariilor de bază pentru aceeași funcție publică, grad profesional și gradație de vechime aferente funcțiilor publice și contractuale din cadrul aparatului de specialitate al Primarului Sectorului 3 și respectiv din cadrul Direcției Generale de Salubritate Sector 3, diferențiate, contrar legii, pe direcții, servicii, birouri și compartimente în cadrul aceleiași instituții⁶.**

Deficiența este detaliată în Minuta ședinței de închidere nr.247527/21.09.2023 la pct.3.

E. Aspecte cheie ale auditului

Aspectele cheie ale auditului le reprezintă acele aspecte care, conform raționamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanță în auditarea situațiilor financiare. Aceste aspecte au fost abordate în contextul auditării situațiilor financiare în ansamblu și al formulării opiniei de audit, iar Curtea de Conturi nu oferă o opinie separată cu privire la aceste aspecte: fiind aspecte cu caracter generalizat (au afectat toate componentele semnificative auditate) au contribuit la formularea opiniei de audit.

E.1. Nefinalizarea și nevalorificarea rezultatelor inventarierii anuale a activelor, datoriilor și capitalurilor proprii înainte de întocmirea situațiilor financiare centralizate la 31.12.2022⁷

Consecința acestei abateri este că nu există certitudinea că datele raportate în situațiile financiare redau întreaga realitate patrimonială la 31.12.2022.

Deficiența este detaliată în Minuta ședinței de închidere nr.247527/21.09.2023 la pct.14.

⁴ - Art. 9, art.13 și art.16 din Legea nr. 82/1991 a contabilității republicată cu modificările și completările ulterioare.

- OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice. Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia cu modificările și completările ulterioare. Cap. III. Cap. VII.

⁵ - art.9 (1) și (2) și art.18 din Legea contabilității nr. 82/1991 republicată, cu modificările ulterioare:

- pct.2.1 din Ordinul nr. 1.917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice. Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, cu modificările și completările ulterioare;

- Art. 1, art. 4, art. 14 din Legea finanțelor publice locale nr. 273/2006 actualizată cu modificări.

⁶ - art. 6 lit.b) și c) și art. 10 alin.(1) din Legea-cadru nr.153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.

⁷ art. 7 alin. (1) și (3), art. 9 alin.(1) și art. 30 lit. b) din Legea contabilității nr. 82/1991

- pct.1, pct. 11, pct. 12, pct. 13, pct. 14, pct.32, pct. 42, pct.45, pct.46 (1) din Normele privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii aprobate prin O.M.F.P. nr. 2.861/2009.

F. Alte aspecte

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de Sectorul 3 al Municipiului București pentru anul 2022, au fost constatate și alte erori ale căror valori individuale sunt situate sub nivelul pragului de semnificație dar care sunt importante prin natura lor, după cum urmează:

F.1. Menținerea eronată în evidența tehnic-operativă pe plătitor și în evidența contabilă, a unor debite nereale constând în amenzi contravenționale în valoare de 1.913.810 lei, aferente unui număr de 326 contribuabili persoane fizice decedate⁸, cu consecința majorării valorii activelor și a capitalurilor proprii raportate în Bilanț.

Deficiența este detaliată în Minuta ședinței de închidere nr.247527/21.09.2023 la pct. 2 și a fost remediată în timpul misiunii de audit.

F.2. Nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente la nivelul Aparatului propriu al Primarului Sectorului 3 al Municipiului București, în cadrul categoriei „Bunuri și servicii” ca urmare a înregistrării contravalorii unei facturi din anul 2021 pe cheltuiala anului 2022, având drept consecință majorarea nejustificată a cheltuielilor aferente exercițiului financiar 2022 cu suma de 992.292 lei și respectiv a unei diferențe în sumă de 898.084 lei, dintre indemnizațiile însoțitori persoane cu handicap aferente lunii decembrie 2021 înregistrate eronat în luna ianuarie 2022 și cele aferente lunii decembrie 2022 înregistrate în luna ianuarie 2023, cu consecința diminuării în situațiile financiare încheiate la 31.12.2022 a valorii indicatorului bilanțier Datorii curente (“Alte drepturi cuvenite altor categorii de persoane”) și a valorii indicatorului Subvenții și transferuri din Contul de rezultat patrimonial în cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 3⁹.

Deficiența este detaliată în Minuta ședinței de închidere nr.247527/21.09.2023 la pct.4 și 9.

F.3. Efectuarea de cheltuieli de capital în sumă de 249.123 lei din fondurile aprobate la titlul II „Bunuri și servicii” și înregistrarea contravalorii imobilizării drept cheltuieli curente, în loc de active fixe¹⁰, cu consecința diminuării valorii activelor și a capitalurilor proprii raportate în Bilanț.

Deficiența este detaliată în Minuta ședinței de închidere nr.247527/21.09.2023 la pct.6.

F.4. Neinventarierea întregii mase impozabile, cu consecința nestabilirii, necalculării, neevidențierii și neurmăririi încasării unor venituri suplimentare provenind din impozite și taxe locale, în sumă totale de 87.239 lei, din care 75.570 lei reprezintă impozite și taxe, iar 11.669 lei majorări de întârziere, astfel:

- 27.698 lei cu titlul de impozit pe clădiri cu destinație nerezidențială și 4.178 lei cu titlul de majorări de întârziere, în total 31.876 lei;

- 21.480 lei cu titlul de impozit pe clădiri persoane juridice și 4.639 lei cu titlul de majorări de întârziere, în total 26.119 lei;

- 4.702 lei cu titlul de taxă pentru afișaj în scop de reclamă și publicitate și 718 lei cu titlul de majorări de întârziere, în total 5.420 lei;

⁸ - art.9 alin.(1) și (2) și art.18 din Legea contabilității nr.82/1991 republicată, cu modificările și completările ulterioare;

-art.22, art.27 alin. (1) și (2) din Legea nr 207/2015 privind Codul de Procedură Fiscală, cu modificările și completările ulterioare.

⁹ - Art. 9 alin (1) din Legea contabilității nr. 82/1991 republicată, cu modificările și completările ulterioare:

- Pct. 1.1, pct. 1.2, pct. 2.4.1, pct. 2.7.1.1, pct.3.1, pct.3.1.4, pct.3.2 și cap.VII din Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin O.M.F.P. nr. 1.917/2005, cu modificările și completările ulterioare;

- Art. 2 din O.S.G.G. nr.600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare.

¹⁰ - Art.9 (1), art.12 din Legea contabilității nr. 82/1991 republicată, cu modificările ulterioare;

- Articolul 14 (4), 23 (2), lit.c. e și h și art.45(1) din Legea nr.273/2006 privind finanțele publice locale;

- pct. 1.2.4.2. alin. 1) și 2) din Anexa la Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin O.M.F.P nr. 1917/2005, cu modificările și completările ulterioare.

- 21.690 lei cu titlu de taxă pentru utilizarea locurilor publice și 2.134 lei cu titlu de majorări de întârziere, în total 23.824 lei¹¹

Deficiența este detaliată în Minuta ședinței de închidere nr.247527/21.09.2023 la pct.1. și a fost remediată în timpul misiunii de audit.

G. Bună guvernanță

G.1. Cu privire la sistemul de control intern managerial

Conducerea Sectorului 3 a Municipiului București a luat măsuri în vederea asigurării cadrului organizatoric necesar implementării sistemului de control intern. Astfel, au fost definite obiective, au fost identificate resursele necesare pentru asigurarea implementării sistemului de control intern, a fost îmbunătățit sistemul informațional, au fost elaborate proceduri operaționale care să reglementeze majoritatea activităților derulate de entitate, **însă nu au fost dezvoltate și implementate activități de control care să contribuie la prevenirea și depistarea fraudelor și erorilor.**

Conducerea entității nu a dezvoltat și aplicat instrumente adecvate de supervizare și control al proceselor și activităților specifice direcțiilor/compartimentelor/serviciilor și entităților subordonate, în scopul realizării acestora în condiții de economicitate, eficiență, eficacitate, siguranță și legalitate, fiind identificate mai multe riscuri specifice și un risc generalizat.

Procedura de gestionare a riscurilor existentă nu a asigurat identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor semnificative asociate tuturor obiectivelor entității și necesită îmbunătățiri, în analiza efectuată în etapa de planificare, fiind identificate tranzacții care nu sunt corect înregistrate din punct de vedere al reglementărilor contabile.

G.2. Cu privire la auditul public intern

Deși la nivelul Sectorului 3 al Municipiului București a fost organizată activitatea de audit public intern, aceasta nu a vizat toate activitățile desfășurate în cadrul entității publice și în cadrul entităților subordonate, și implicit, nici activitatea financiar-contabilă din anul 2022 care a făcut obiectul misiunii de audit public extern.

Recomandările și concluziile auditului intern au fost implementate parțial și sunt adecvate în mică măsură, iar în cadrul serviciului audit intern nu toate posturile sunt ocupate, aceste aspecte generând un risc potențial asupra bunei guvernante a entității și respectiv a subordonatelor sale.

G.3. Alte abateri cu privire la buna guvernanță

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de către Sectorul 3 al Municipiului București pentru anul 2022, au fost constatate în cadrul situațiilor financiare și alte abateri cu privire la buna guvernanță, după cum urmează:

G.3.1 Nerespectarea prevederilor legale în ceea ce privește achizițiile publice efectuate de la terți, de societățile comerciale în scopul îndeplinirii contractelor atribuite de către Sectorul 3 al Municipiului București în temeiul art. 31 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, din cauza unui regulament aprobat de Consiliul Local Sector 3 care contravine prevederilor legale¹².

Deficiența este detaliată în Minuta ședinței de închidere nr.247527/21.09.2023 la pct.15.

¹¹ - art. 5 alin. (2) și art. 20, alin.(1) lit.b din Legea nr. 273/2006, privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare;

-art. 455 alin (1) și (3). art.457, art. 458(1), lit. a) -c), alin.4, art. 459(1)-(3), lit. a)-b), art.460(6), art.461, art.466(5), art.478(1), art. 486(1), art. 490 și art.494(12) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;

-art. 5 (1), art. 7 (1)-(4), art. 21 (1) și (2), art. 55 (1) - (3), art. 64 (1), art. 65 (1) și (3), art. 107 (1) și (3), din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedura fiscală, cu modificările și completările ulterioare.

-pct. 3.1.7. din Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, planul de conturi pentru instituții publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin O.M.F.P. nr. 1917/2005 cu modificările și completările ulterioare.

¹² - art. 4 alin. (1) și (2) și art. 68 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice; art. 13 alin. (2) din Instrucțiunea ANAP nr. 1/2018.

G.4. Cu privire la măsurile dispuse anterior de Curtea de Conturi, neimplementate

Unele măsuri dispuse prin decizii ca urmare a auditurilor anterioare ale Curții de Conturi a României nu au fost integral implementate, constituind în continuare riscuri de audit pentru perioadele următoare.

Pentru a evita, pe viitor, menținerea riscurilor de audit în zonele pentru care sunt formulate măsurile respective, este necesară implementarea integrală a acestora.

H. Continuitatea activității

Nu au fost identificate situații care să influențeze capacitatea entității auditate de a-și menține stabilitatea financiară la un nivel care să îi asigure continuarea activității.

I. Responsabilitățile Curții de Conturi și ale conducerii entității auditate

Responsabilitatea echipei de audit este de a efectua auditul financiar în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI). Aceste standarde impun respectarea de către auditorii publici externi a cerințelor de natură etică și profesională. Ca parte a unui audit care se bazează pe ISSAI, ne-am exercitat raționamentul profesional și ne-am menținut scepticismul profesional pe tot parcursul auditului.

Responsabilitățile conducerii entității auditate sunt de întocmire și prezentare a situațiilor financiare în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil și de asigurare că operațiunile entității se desfășoară în conformitate cu prevederile legilor și reglementărilor, inclusiv acele reglementări care determină valorile și prezentările din situațiile financiare.

Aprobat prin Hotărârea Plenului
Curții de Conturi a României
nr. 901/21.12.2023